

Yasama Meclislerinin Dış Münasebetlerinin Düzenlenmesi hakkındaki 16 Ocak 1964 tarihli ve 378 sayılı Kanunun değiştirilmesine dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 11 . 7 . 1972 - Sayı : 14242)

No.
1599

Kabul tarihi
27 . 6 . 1972

MADDE 1. — 16 Ocak 1964 tarihli ve 378 sayılı Kanuna 1 nci madde olarak aşağıdaki madde eklenmiştir :

Avrupa Konseyi Danışma Meclisi ve benzeri kurullar üyelikleri

Madde 1. — 21 Ocak 1953 tarihli ve 6022 sayılı Kanunla onaylanan 22 Mayıs 1951 tarihli Anlaşma ile değiştirilmiş 12 Aralık 1949 tarihli ve 5456 sayılı Kanunla onaylanan 5 Mayıs 1949 tarihli Avrupa Konseyi Statüsününün 25 nci ve 26 ncı maddeleri gereğince, Avrupa Konseyi Danışma Meclisine ve diğer milletlerarası anlaşmalar uyarınca kurulup bir milletlerarası hukuk tüzel kişisinin organı niteliğini taşıyan veya taşımayan ve yasama organları üyelerinden kurulan milletlerarası kurullara kabılacak Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, mensuboldukları siyasi partinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu tarafından aday gösterilirler. Bu adaylar, Cumhuriyet Senatosu üyesi iseler, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun; milletvekili iseler Millet Meclisi Genel Kurulunun bilgisine ilgili Meclisin Başkanlığınca sunulmakla seçilmiş sayılırlar.

Her bir siyasi parti grubuna ve siyasi parti grubu mensubu olmayanlara düşen sayı, bunların boş üyelikler hariç - Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısı üye tamsayısı, içindeki yüzde oranlarına göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısı Başkanlık Divanıınca tespit edilir; siyasi parti gruplarının öncelik hakları her halde saklıdır. Bu sayı ve oranlara, siyasi parti grupları ve siyasi parti grubu mensubu olmayanlar, ilâmindan itibaren üç gün içinde itiraz edebilirler. Bu itirazlar, aynı Divan tarafından kesin olarak karara bağlanır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısında siyasi parti grubu mensubu olmayan Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine ayrılmış olan sayının Cumhuriyet Senatosu üyeleriyle milletvekilleri arasında bölüşülmesi, Birleşik Toplantıda mevcut siyasi parti grubu mensubu olmayanlardan Cumhuriyet Senatosu üyesi olanların ve milletvekili olanların sayılarının ayrı ayrı Birleşik toplantıdaki siyasi parti grubu mensubu olmayanların toplamına nispet edilmesiyle bulunacak yüzde oranlarının, bunlar için ayrılmış sayıya uygulanması suretiyle olur.

Siyasi parti grubu mensubu olmayanların seçimi, mensubu oldukları Yasama Meclisinde, o Meclisin İçtüzüğüne uygun olarak yapılır.

1 nci fıkrada söz konusu Avrupa Konseyi Danışma Meclisi ve diğer kurulların yedek üyelikleri için de, yukarıdaki fıkralar uyarınca seçim yapılır. Aynı siyasi parti grubuna mensup bir asıl üyenin yerini ancak aynı gruba mensup bir yedek üye ve siyasi parti grubu mensubu olmayan bir asıl üyenin yerini de ancak aynı vasıftaki bir yedek üye alabilir; 6 ncı fıkra uyarınca yapılmış olan feragatler saklıdır.

Bir siyasi parti grubunun veya siyasi parti grubu mensubu olmayanların kendilerine düşen asıl veya yedek üyeliklerden bir diğer siyasi parti grubu veya siyasi parti grubu mensubu olmayan belli bir Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi lehine, seçim sonuçları kesinleşmeden önce feragat etmesi mümkündür.

Yukarıdaki fıkralar hükümlerine göre bir milletlerarası kurula seçilecek Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin yüzde otuzu Cumhuriyet Senatosu üyesi, yüzde yetmiş de milletvekili olur. Bu fıkra hükmü, asıl ve yedek üyelikler için ayrı ayrı uygulanır.

Hangi siyasî partinin Türkiye Büyük Millet Meclisi grubunun ne kadar Cumhuriyet Senatosu üyesi ve ne kadar milletvekili aday göstereceği, aday gösterme hakkına sahip siyasî parti gruplarının görüşü alındıktan sonra, Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısı Başkanlık Divanınca tespit edilir. Bu fıkranın uygulanmasında, belli bir asıl üyelik için yedek üyenin de asıl üyeyle aynı Yasama Meclisine mensubolması şart değildir; ancak, yukarıdaki fıkranın son cümlesi hükmü saklıdır.

Aksine hüküm yoksa, bu madde gereğince yapılan seçimler her yıl yenilenir; boşalan yerler derhal doldurulur.

MADDE 2. — 16 Ocak 1964 tarihli ve 378 sayılı Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Milletlerarası Anlaşma ile kurulmamış birliklerde temsil.

Madde 2. — Bir Milletlerarası Anlaşma ile kurulmamış olan ve Milletlerarası hukuk tüzel kişiliği niteliği taşımayan parlâmentolararası birliklerin toplantılarında T. B. M. M.'ni temsil edecek heyetler, 1 nci madde hükümleri uyarınca seçilir. Bu heyetler aynı zamanda, görev süresi boyunca ilgili parlâmentolararası birliğin T. B. M. M.'deki idarî işlerini yürütürler. Heyet üyelerinin kendi aralarından üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyu ile seçecekleri kimse o grubun başkanı sayılır.

MADDE 3. — 16 Ocak 1964 tarihli ve 378 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin son fıkrası kaldırılmıştır.

MADDE 4. — 16 Ocak 1964 tarihli ve 378 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Bir Parlâmentolararası birlik için grup tüzüğü yapılması gerekiyorsa bu tüzük Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Başkanlık divanlarınca, Hükümetin görüşü alındıktan sonra, aralarında anlaşarak ve - varsa - o parlâmentolararası birliğin anatüzüğüne uygun olarak yapılır.

Dostluk gruplarının tüzükleri kendileri tarafından yapılır. Dostluk gruplarının yönetim kurullarında ve dış ülkelere gidecek temsilci heyetlerinde değişik siyasî eğilim sahibi üyelerin adaletli şekilde yer almasını sağlayacak hükümlerle Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin birden fazla dostluk grubu yönetim kurulunda görev almayacağı ve dış ülkelere gidecek temsilci heyetlerin dostluk grupları yönetim kuruluna hasredilemeyeceği hükümleri tüzüklerde yer alır.

Parlâmentolararası birlik gruplarının ve dostluk gruplarının tüzüklerinde ve faaliyetlerinde uymaları gereken esaslar Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Başkanlık divanlarınca Hükümetin görüşünü aldıktan sonra aralarında anlaşmak suretiyle tespit edilir.»

MADDE 5. — 16 Ocak 1964 tarihli ve 378 sayılı Kanunun 5 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

Heyet Başkanlığı şahsen davet edilmiş olan Cumhuriyet Senatosu Başkanı veya Millet Meclisi Başkanı tarafından deruhde edilmişse, onun mensubolduğu siyasî parti grubu, kendisine düşen sayıdan bir eksik sayıda aday gösterir; eğer Heyet Başkanlığım deruhde eden Yasama Meclisinin Başkanı hiçbir siyasî parti grubuna mensup değilse, siyasî parti grubu mensubu olmayanlara düşen sayı, heyet başkanının mensubolduğu Yasama Meclisi bakımından, bir adet azaltılır.

MADDE 6. — 16 Ocak 1964 tarihli ve 378 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Dil bilgisi

Madde 6. — 1 nci ve 2 nci maddeler gereğince Yasama Meclislerinden milletlerarası toplantılara katılacak olan Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin Fransızca veya İngilizceyi veya hut gitmeleri bahis konusu olan toplantıda kullanılacak dillerden birini iyi bilmeleri gereklidir.

Bu Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin 1 nci veya 2 nci madde gereğince isimlerinin ilgili Yasama Meclisine duyurulmasıyla seçimlerinin tamamlanabilmesi için, bu fıkrafta yazılı dillerden birini iyi bildiklerini mensubu oldukları Meclisin Başkanlığına yazı ile bildirmeleri gereklidir. Bu yazılı bildirin, iyi lisan bilgisine dair kanineleri göstermesi lüzumludur.

3 ncü ve 5 nci maddelere göre yapılacak seçimler için, yukardaki fıkrafta yazılı şart aranmaz.

1 nci ve 2 nci maddeler gereğince yapılacak seçimlerde siyasi parti gruplarına ayrılan yerler herhalde saklıdır.

MADDE 7. — 16 Ocak 1964 tarihli ve 378 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin bağı, «Heyet başkanlarının görevleri.» olarak değiştirilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — 2 nci maddede söz konusu parlâmentolararası birliklerle ilgili olarak bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce yapılmış seçimler bu kanuna göre yenilenir.

MADDE 8. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu kanunu Yasama Meclisleri yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu			Millet Meclisi		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
Dönem : 2			46	45	229	Dönem : 2		
21	148	638		46	266	29	6	110
26	48	3	49	4	56:57,73:91		12	308,317:328
27	64	404:406,407:457		5	101:105,114,118:133	26	113	3
							114	55:58

I. - Gerekçeli 627, 627'ye 1 nci ek ve 627'ye 2 nci ek basmayazılar Millet Meclisinin 64 ile 12 ve 114 ncü Birleşimlerine, 118 ve 118'e ek S. Sayılı basmayazılar Cumhuriyet Senatosunun 4 ncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II. - Bu kanunu; Millet Meclisi Anayasa ile Karma, Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonları görüşmüştür.

III. - Esas No. 2/565,619,37